85

ԶԱՐԹՕՆՔ
Օրաթերթ

ZARTONK DAILY NEWSPAPER
زارتونك جريـــدة سيـــاســـية أرمنـــية

Կը հրատարակուի 1937-էն ի վեր
85-ամեայ Յանձնառու Առաքելութիւն

Արխիւի ծածկագիր

Խմբագրատան հասցէ՝
Պէյրութ. Նահր Իպրահիմ փ., Թէքէեան Կեդրոն, 2-րդ յարկ, Ժըմմէյզի
Երեւան. Մամուլի շէնք, Հիմնական Մասնաշէնք, 2-րդ յարկ, 213ա, Արշակունեաց 2

Շաբաթ 16.07.2022 | **85րդ Տարի, թիւ 74 (22,544)** | **1500 Լ.Ո. / 8 էջ**

zartonkadl@gmail.com
+961 1 444225
+961 81 306 447
www.zartonkdaily.net
facebook.com/zartonkdaily
P.O.BOX 11-617 Beirut-Lebanon

Տեսանկիւն

Ներկայ Իշխանութիւնը Մեր Ժողովուրդին Վերջին 32 Տարուայ Կեղծիքին ու Անտարբերութեան Բնական Արդիւնքն Է

Հասարակութիւնը ոչնչացնելու արդիւնաւէտ միջոցը, ժխտելն է ու ջնջելն է իր պատմութեան սեփական ըմբռնումը:
Ճորճ Օրուէլ

Արդէն բաւական ատեն է Հայաստանի եւ հայութեան ամենամեծ ու ամենաօրակարգային խնդիրը Քրիստոսի արձանը կանգնել թէ չկանգնելն է:
Այսօր, այս սիւնակով բնաւ նպատակ չունիմ քննարկելու Գագիկ Ծառուկեանի մարդկային ազատ կամքը՝ սեփական դրամը իր յարմար տեսած ձեւով ծախսելու: Ինչպէս իրաւունք չունիմ վերոյիշեալ հայուն ազնիւ, թէ յանձաւոր միտումները դատելու ոմանց պէս:
Հայաստանի մէջ Քրիստոսի հսկայական արձանը կանգնեցնելու-չկանգնեցնելու այս թոհուբոհին մէջ, ինծի ցաւ պատճառողը եւ ուշագրաւ երեւոյթը անոր հիմնարկէքի արարողութիւնն էր:
Արդարեւ անցեալ շաբաթավերջին, Կոտայքի մարզի Հատիս լերան վրայ նշեալ՝ կոթողին հիմնարկէքին գլխաւոր բացականերն էին հոգեւորականներն ու մշակոյթի հետ առնչուած հայ անձնաւորութիւններ, մինչ նշեալ արձանը անմիջականօրէն առնչուած է կրօնքի ու մշակոյթի հետ: Փոխարէնը ներկայ էր Հայաստանի էքոնոմիքայի (տնտեսութեան) նախարարը...:
Այնտեղ եւ այդ առիթով արտասանուած խօսքերուն մէջ հոգեւոր բառ մը իսկ չգտայ, մինչ բոլոր խօսքերը կեդրոնացած էին շրջանին մէջ զբօսաշրջութեան զարգացման, եկամուտի, *պիզնեսի* եւ նմանօրինակ առարկաներու վրայ...:
Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի իսկ հաստատումով Հայ Առաքելական Սուրբ Եկեղեցւոյ դաւանանքին հակասող երեւոյթ է Քրիստոսի արձանը կանգնեցնելը:
Աւելին արձանի երեւոյթը կը հակասէ տարիներու ընթացքին Հայ Առաքելական եկեղեցին յատկանշող կարեւոր ճշմարտութիւն մը եւ նոյնիսկ զբօսաշրջութեան մակարդակով սուտ կը հանէ Հայ Առաքելական Ս. եկեղեցւոյ դաւանական իւրայատկութեան մասին մինչեւ օրս ընկալուածը, թէ՛ ազգային եւ թէ՛ միջազգային առումով:...:
Հետաքրքրական է նշեալ արձանը անպայման տեղադրելու մոլուցքը, որ ամէն գնով կը հետապնդուի նոյնիսկ պետական մակարդակով երբ կառավարութիւնը իր համաձայնութիւն տալէն երկու օր ետք, նախարարներուն մէկուն բերնով յետս կոչեց քաջալերանքը, զանազան պատճառաբանութիւններով... ու պահանջեց անոր աշխատանքներուն կասեցումը:

Շար. էջ 02

Լիբանանեան Լուրեր

Արտերկրէն Լիբանան Հասնող «Զբօսաշրջիկներու» Մեծ Հոսք

Լիբանանի Միջազգային օդակայանը այս օրերուն կը դիմագրաւէ արտերկրէն Լիբանան հասնողներու մեծ հոսք, որոնց մեծ մասը երկրէն դուրս ապրող լիբանանցիներ են, որոնք կը վերադառնան հայրենիք իրենց ամառնային արձակուրդը անցնելու համար:
Կը հաղորդուի, որ օդակայանին մէջ ճամպրուկները փոխադրող սարքերը քանի մը անգամ խանգարուած են երէկ մեծ խուճապ յառաջացնելով:
Յուսալի երեւոյթ մը, որ սակայն ափսոս ամառուայ աւարտին կրնայ չքանալ, իր հետ տանելով արտերկրէն եկած տոլարները, որ ժամանակաւոր կերպով պիտի աւելի լաւ կեանքի պայմաններ ստեղծեն տնտեսական ծանր տագնապի տակ տուայտող լիբանանցիին:

Հայկական Լուրեր

Մահացած Է Կալանքի Տակ Գտնուող Producer Արմէն Գրիգորեանը

Երէկ առաւօտ դատարանի դահլիճին մէջ մահացած է producer Արմէն Գրիգորեանը: Դատարանի դահլիճին մէջ ուշագնաց եղած Արմէն Գրիգորեանի կեանքը հնարաւոր չէ եղած փրկել:
Դատական նիստի ընթացքին՝ անոր պաշտպան Ռուբէն Մելիքեանի խօսքին ընթացքին, Գրիգորեանի ինքնազգացողութիւնը վատացած է:
Նշենք, որ Արմէն Գրիգորեանը անազատութեան մէջ կը պահուէր Մայիս 17-էն ի վեր:

ՔՊ-ն Ընդդիմադիր Պատգամաւորները Մանտաթէն Զրկելու Խնդրով Սահմանադրական Դատարան Պիտի Չդիմէ

ՔՊ–ն ընդդիմադիրները մանտաթէն զրկելու համար Սահմանադրական դատարան պիտի չդիմէ: ԱԺ խորհուրդի նիստէն ետք լրագրողներու հետ զրոյցի ժամանակ ըսած է ՀՀ ԱԺ նախագահի տեղակալ Ռուբէն Ռուբինեանը: «Մեր քաղաքական հաւատամքի մէջ է մտնում յարգանքը առ ժողովրդի տուած քուէն: Մենք յարգում ենք ժողովրդի տուած քուէն, եւ կարծում ենք, որ ընդդիմութեան այս վարուելակերպը, փիլիսոփայութիւնը ընտրողների համար պէտք է խնդիր լինի եւ կարծում եմ՝ ժողովրդի այն հատուածը, որը քուէ է տուել իրենց, համապատասխան հետեւութիւններ կանի»,- ըսած է Ռուբինեան:
Ռուբինեան նաեւ ըսած է. «Եթէ ընդդիմութեանը թւում է, որ մենք պէտք է դիմենք ՍԴ եւ ԱԺ-ից նրանց փախուստի փրկօղակ նետենք, նրանք սխալւում են, նրանք պէտք է գլուխները կախ գան ԱԺ, իրենք պիտի նայեն մեր աչքերի մէջ եւ չկարողանան կրկնել այն, ինչ ասել են փողոցներում»:
Դիտարկման, որ ընդդիմադիրներն ըսած են, որ իշխանութեան օրակարգով ԱԺ պիտի չգան, Ռուբինեանը պատասխանած է. «Ես էլ ասում եմ, որ իրենք գլուխները կախ կը գան, որ չեկան, կը քննարկենք»:
Յիշեցնենք, որ ԱԺ խորհուրդը նիստ գումարած էր, որու օրակարգին մէջ ընդդիմադիր շարք մը պատգամաւորներ մանտաթէ զրկելու համար ՍԴ դիմելու հարցն էր:

Շար. էջ 02

Տեսանկիւն

Ներկայ Իշխանութիւնը Մեր Ժողովուրդին Վերջին 32 Տարուայ Կեղծիքին ու Անտարբերութեան Բնական Արդիւնքն Է

Սկիզբը Էջ 01

Կը մնան կարգ մը հարցումներ, որոնք կը կարօտին պատասխանի.
- Արդեօ՞ք մէջտեղ նետուած նիւթը, մեր ժողովուրդին ուշադրութիւնը ներ-հայաստանեան քաղաքական ու տնտեսական ցաւալի իրականութիւններէն շեղեցնելու համար հերթական յղացո՞ւմ մըն է:
- Այս պարագային, Գագիկ Ծառուկեանը իշխանութեան զո՞հն է, թէ գործընկերը:
- Անկումային այս ի՞նչ վիճակ է, երբ առաջին քրիստոնեայ ազգ-պետութեան մը մէջ Քրիստոսի արձանի կանգնեցումը կ՛արդարցուի զուտ «պիզնես»-ի տեսանկիւնէն...:
- Միթէ մեր հայրենիքին մէջ զբօսաշրջութիւն քաջալերելու համար մեր երկրին ամէն տուեալներն ու կարելիութիւնները սպառած են, որ նման խնդրայարոյց կառոյցի մը յոյսին մնացած ենք:
- Նման արձանի մը հետեւանքով, թէական մեծ հոսքով զբօսաշրջիկներու թիւին հետ կապուած ուսումնասիրութիւնները, ո՞վ ըրած է:
- Ընդամէնը երկու տարիէն, այսպէս կոչուած միլիոնաւոր զբօսաշրջիկներու թէական հոսքը կանոնաւորող մարդկային, թէ այլ ենթակառոյցները ունի՞նք արդեօք:
Եթէ այստեղ է, որ հասած ենք, ես ալ իմ կարգիս զաւեշտի ժանրով առաջարկութիւններ ընեմ զբօսաշրջիկ «գցելու» կամ մէկ անգամէն հարստանալու երազանքով տոգորուած հայաստանցի մեր հայրենակիցներուն համար.
1. Քրիստոսի խնդրայարոյց արձանին փոխարէն կանգնենք օրինակ *Մաու Ձէ Թունկի* արձանը: Նման «ճարպիկ» քայլով մը *փոթենցեալը* կ՛ունենանք 1.5 միլիառ Չինացի զբօսաշրջիկ Հայաստան բերելու...:
2. Կամ կառուցենք աշխարհի ամենահսկայ կովին արձանը, հրապուրելու համար 100 հազարաւոր հինտուս հաւատացեալներ...:
Շարքը կրնայ երկարիլ...:
Ցաւալի իրականութիւն մը կ՛ապրինք ազգովին, եւ մինչ 5000 մատաղ զոհեր տուած ենք, անոնց անտեղի զոհաբերութիւնը պետական մակարդակով հաստատող կողմը կը վերընտրուի իր պետական պատասխանատու պաշտօնին մէջ: Մինչ տակաւին երէկ, դատարանին մէջ հազարաւորներու տեսողութեամբ կը մահանայ չարդարացուած կերպով կալանաւորուած հայորդի մը եւ քանի մը օր առաջ, այլ հայորդիի մը մուտքը առանց յստակ հիմնաւորումի կարգիլուի Հայաստան ու նուազագոյնը արդարադատութեան նախարարը չհրաժարիր: Եւ մինչ ժողովրդավարական սկզբունքներն ու մարդկային իրաւունքները հակասող այս երեւոյթները տակաւին պաշտպանող ու արդարացնող քաղաքացիներ կան: Ապա մեզի կը մնայ ըսել, որ Հայաստանի ներկայ իշխանութիւնը Հայաստանի անկախութենէն ի վեր, մեր Հայրենիքին Պետականութեան ու ապազգային հանդէպ մեր ազգին կարեւոր մէկ մասին ունեցած կեղծ կամ հեռակայ հայրենասիրութեան, ազգային տեսիլք ու ռազմավարութիւն չունենալու, ամէն ինչի վրայ «թքած ունենալու», փնթիութեան եւ ազգային արժէքներէ հրաժարած ըլլալու հրէշաւոր ու յանցաւոր վերաբերմունքին արդիւնքն է, մինչ անոր ղեկավարը նմանօրինակ ազգի անտարբեր մասսայի մը հարազատ խտապատկերը...:

ՍԵՒԱԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Պատմութեան Մէջ Այսօր

Ժան-Պաթիսթ Քամիլ Քորոյ

Ժան Պաթիսթ Քամիլ Քորոյ (ֆրանսերէն՝ Jean-Baptiste-Camille Corot, կրճատ՝ Քամիլ Քորոյ, 16 Յուլիս, 1796, Փարիզ – 22 Փետրուար 1875, Փարիզ)՝ ֆրանսացի դիմանկարի եւ բնանկարի վարպետ մը եղած է:
Քամիլ Քորոն ծնած է Փարիզ, 16 Յուլիս, 1796 թուականի, ապահով ընտանիքի մը մէջ՝ անոր հայրը եղած է ստեղծագործ եւ մայրը՝ նորաձեւուհի մը եւ ի տարբերութիւն իր որոշ փորձառու գործընկերներու իր ամբողջ կեանքի ընթացքին ան երբեւէ փողի կարիք չէ ունեցած, քանի որ իր ծնողքը խելացիօրէն կը վարէին իրենց գործունէութիւնը: Ամուսնանալէն ետք անոր ծնողքը գնած էին նորաձեւութեան տաղաւար մը, ուր իր մայրը կ'աշխատէր եւ իր հայրը կը վարպետանար որպէս ձեւարար: Տաղաւարը լայն ճանաչում ունէր նորաձեւասէր փարիզցիներու շրջանին եւ լաւ եկամուտներ կ'ապահովէր ընտանիքին:
Նկարչի ստեղծագործութեան վրայ մեծ ազդեցութիւն ունեցած է 1825-28 թուականներուն Իտալիա կատարած ճամբորդութիւնները: Աւելի ուշ ան հոն վերադարձած է եւս երկու անգամ՝ 1834-ին եւ 1843-ին: Քորոն նաեւ եղած է Պելճիքա եւ Նեթերլանտներ, կանոնաւոր այցելութիւններ ըրած է դէպի Զուիցերիա: Նաեւ շատ ճամբորդած է Ֆրանսայի մէջ՝ Նորմանտիա, Պուրկունտիա, Փրովանս, Իլ տէ Ֆրանս:
Ազդեցութիւն ունեցած է զգայականներուն վրայ, անձամբ ծանօթ եղած է անոնցմէ որոշներուն հետ: Ստեղծած է երեք հազարէն աւելի նկարներ:

Միջազգային Լուրեր

Սրի Լանքայի Մէջ Նախագահի Հրաժարական Եւ Ընտրութեանց Նոր Թուական

Սրի Լանքայի խորհրդարանի նախագահ Մահինտա Եապա Ապէյվարտենան պաշտօնապէս հաստատած է, որ երկրի նախագահ Կոթապայա Ռաճապաքսան հրաժարական տուած է: Այս մասին ըստ «Արեւելքինկը հաղորդէ «Adaderana» կայքը, յղում ընելով Ապէյվարտենայի մամլոյ ասուլիսի ժամանակ ըրած պաշտօնական յայտարարութեան:
«Կոթապայա Ռաճապաքսան 14 յուլիսէն պաշտօնապէս ազատած է Սրի Լանքայի նախագահի պաշտօնը»,- ըսած է Ապէյվարտենան:
Ինչպէս կը հաղորդէ Daily Mirror-ը՝ վկայակոչելով երկրի խորհրդարանի նախագահը, նոր նախագահը պիտի ընտրուի 20 յունիսին՝ խորհրդարանի նիստի ժամանակ:

«Նոր նախագահը պիտի ընտրուի խորհրդարանէն ներս, 20 յուլի-սին, ինչպէս եւ նախապէս որոշուած էր կուսակցութիւններու առաջնորդներու կողմէ», -ըսած է Ապէյվարտենան:
Անոր խօսքով՝ կուսակցութիւններու առաջնորդներու նիստի ժամանակ որոշուած է 19 յուլիսին առաջադրել նախագահի թեկնածուները, իսկ 20 յուլիսին՝ կայացնել ընտրութիւնը:

Հայկական Լուրեր

ՔՊ-ն Ընդդիմադիր Պատգամաւորները...

Սկիզբը Էջ 01

Խօսքը, մասնաւորապէս, 2 խմբակցութիւններու պատգամաւորներու լիազօրութիւնները դադրեցնելու մասին է: Ցանկին մէջ չկան միայն անկախ պատգամաւոր Թագուհի Թովմասեանի (նախապէս՝ «Պատիւ ունեմ» խմբակցութենէն) եւ անկախ պատգամաւոր Իշխան Զաքարեանի (նախապէս՝ «Պատիւ ունեմ» խմբակցութենէն) անունները:

Իտալիոյ Վարչապետը Հրաժարական Տուաւ

Իտալիոյ վարչապետ Մարիօ Տրակին յայտարարած է հրաժարականի մասին:
Ինչպէս աւելի շուտ յայտնած է անոր մամուլի ծառայութիւնը, Տրակին նախարարներու խորհուրդի նիստին ըսած է, որ համապատասխան յայտարարութիւնը պիտի փոխանցէ պետութեան ղեկավարին՝ նախագահ Սերճիօ Մաթարելլային:
«Կ'ուզեմ յայտարարել, որ ես հանրապետութեան նախագահին պիտի յանձնեմ իմ հրաժարականի դիմումը», -ըսած է Տրակին:

Նամակ Ամերիկայէն – 23 -

Նիւ Եորքը Իր Վէրքերով եւ Հակասութիւններով

ՆԵՐՍԷՍ ՊԱՊԱՅԵԱՆ

Աշխարհի չորս ծագերէն Նիւ Եորք հոսող թուրիսթներու ժամադրավայրն է Times Square-ը: Լայնածաւալ այս հրապարակը ուր հարիւր հազարաւոր օտարերկրեայ եւ ամերիկացի թուրիսթներ կը տողանցեն նեղլիկ մայթերուն վրայ, գիշերուան խաւարը կ՛ընկղմի գունագեղ լոյսերու ջրվէժին մէջ: Ահա, թէ ինչու Նիւ Եորքը կը յորջորջեն «քաղաքը որ չի քնար երբեք»:

Մեր մոլորակին ամենէն խիտ բնակչութիւն ունեցող քաղաք կղզին է Նիւ Եորքը՝ շղթայուած երկու գետերով: Մշակոյթով հարուստ, ճաշարաններով, թանգարաններով եւ առեւտրական կեդրոններով անուանի՝ այս 8էն տասը միլիոն բնակիչ հաշուող քաղաքը կ՛առինքնէ ամէնուն:

Նիւ Եորքի սրտին վրայ գտնուող Central Park-ը շուրջ 900 հեքթար տարածութեամբ, ինչպէս բնիկ Նիւ եորքցիներուն, նոյնպէս ամերիկայի տարբեր նահանգներէն եւ օտարերկրեայ թուրիսթներուն համար չափազանց հաճելի զբօսավայր մըն է: Մոնաքոյի տարածութիւնը ունեցող գեղեցիկ այս հողաշերտը ունի կենդանաբանական պարտէզ, արուեստական լճակներ, ճաշարաններ եւ փոքրիկներու համար ժամանցի յատուկ խաղավայրեր: Նաեւ լաւապէս խնամուած ընդարձակ մարգագետիններուն վրայ, ամառնային եղանակին զանազան ելոյթներ, եւ երաժշտական նախաձեռնութիւններ տեղի կունենան:

Նիւ Եորք քաղաքը ինքզինք ամբողջովին վերագտած չէ տակաւին Քորոնայի համաճարակէն ետք: Այսքան ատեն ետք բռնարարքներ եւ ոճիրներ տակաւին կը խլեն օրաթերթերու վերնագիրները: Միջին դասակարգը ստուար թիւով հեռու կը մնայ եւ նախընտրէ տունէն աշխատիլ: Յատկապէս հանրային փոխադրամիջոցները թատերաբեմն են խուլիկաններու կողմէն գործադրուող բազմապիսի վայրագութիւններու:

Քորոնա համավարակի ընթացքին, աւելի քան 300 հազար Նիւ եորքցիներ լքեցին այս քաղաքը անապահովութեան եւ յատկապէս եկամուտի բարձր տուրքերուն պատճառով: Անոնց փախուստը Նիւ Եորքէն, քաղաքը զրկեց 21 միլիառ տոլարի եկամուտէ: Շատ շատերուն համար որոնք հեռացան Նիւ Եորքէն հաստատուելու տարբեր նահանգներ, ինչպէս Ֆլորիտա (ուր անհատական եկամուտները տուրքազերծ են) քաղաքին կեանքի որակին տկարացումը, հանրային դպրոցներու անբաւարար մակարդակը, կեանքի սղաճը, անհաճելի կլիմայական պայմաններու առընթեր, խթան հանդիսացած են առնելու այդ քայլը:

Աննախընթաց թիւով ոստիկանները կը հեռանան իրենց ասպարէզէն, գանգատելով դատարաններու թոյլ եւ բարեացակամ վերաբերմունքէն՝ գող աւազակներու եւ բռնարարքներ կատարող անօրէններուն նկատմամբ: Պաշտօնական տուեալներու վրայ հիմնուելով այս տարուայ սկիզբէն մինչեւ Յունիս ամսուան 19ը, 2,119 ոստիկաններ հրաժարած կամ հանգստեան կոչած են իրենք զիրենք: Տասը տարիներ ծառայող ոստիկանի մը թոշակը տարեկան 164 հազար տոլարի կը հասնի, ամենաբարձր թոշակը բովանդակ Միացեալ Նահանգներուն մէջ:

Նիւ Եորք քաղաքը առլցուն է անվերջ հակասութիւններով: Շռայլելից հարստութեան կողքին կարելի է գտնել կարիքաւորներու բանակ մը: Փարթամ՝ դէպի ամպեր մագլցող շքեղ շէնքերէն ոչ շատ հեռու, տնանկներու շարք մը մէկ կողմէն կը մուրայ, միւս կողմէն թմրեցուցիչներու տենդագին փնտռտուքի մէջ, անոնք կ՛անտեսեն քաղաքակրթութեան ամենէն տարրական սկզբունքները: Կ՛ըսուի թէ հինգ վաճառատուներէն երկուքը վերջնականապէս փակած են իրենց դռները: Սակայն, հակառակ յամառօրէն շրջան ընող տարաձայնութիւններու, որոնց համաձայն քաղաքին բնակիչներէն շատերը կը շարունակեն արտագաղթել, յարկաբաժիններու վարձքերը անհամեմատելիօրէն բարձրացած են: Մէկ սենեակէ բաղկացած յարկաբաժին մը ամիսը չորս հազար տոլար վարձք կ՛ապահովէ: Պանդոկներու սակերը հոս բարձրացած են որովհետեւ երկու տարիներու բացակայութենէ մը ետք, թուրիսթները մեծ թիւերով սկսած են վերադառնալ: Երեւոյթներէն դատելով, ամառնային այս եղանակի թուրիսթները առաւելաբար Եւրոպայէն կու գան:

Կենդանի պատկեր մը

Նիւ Եորքի ներկայ քաղաքապետը՝Էրիք Ատամզ, նախկին ոստիկան մըն էր: Երբ ան քաղաքապետութեան պաշտօնին թեկնածու էր, ընտրապայքարի շրջանին յարաճուն կերպով կը ներբողէր իր նախկին ոստիկան եղած ըլլալու

հանգամանքը, պնդելով, թէ ինք լաւագոյն անձն էր զսպելու ոճիրներուն աննախընթաց աճը: Այսօր ի տես ոճիրներու սանձարձակ տարածումին, Նիւ եորքցիները ափսոսանքով եւ հիասթափութեամբ կը հետեւին քաղաքապետին անկարող ճիգերուն, սահմանափակելու համար քաղաքին անապահով միջավայրը:

Երկու շաբաթ առաջ, Յունիս 28-ին, քաղաքապետ Ատամզի երէց խորհրդականներէն Քրիսթոֆըր Պրաք, 33 տարեկան, Պրուքլին կը գտնուէր քաղաքապետին մօտալուտ այցելութեան համար նախապատրաստական պատրաստութիւնները կատարելու համար: Առաւօտեան ժամը 11ին, երբ երիտասարդ Քրիսթոֆըրը կը շրջագայէր յարմար վայր մը որոշելու քաղաքապետին ունենալիք մամլոյ ասուլիսին համար, սեւամորթներ դէմ յանդիման կուգան եւ կը պահանջեն որ ան պարպէ իր գրպաններուն բովանդակութիւնը: Քաղաքապետարանի բարձրաստիճան պաշտօնատարը կ՛ազդարարէ աւազակ զոյգին թէ ինք առնչուած է տեղական կառավարութեան հետ: Աւաղ: Երկու անօրէնները ուժգին հրելով կը զգետնեն սպիտակամորթ պաշտօնեան: Անոնցմէ մին ցոյց կու տայ շապիկին տակ թագնուած ատրճանակը եւ օր ցերեկով կը կողոպտեն զինք, երիտասարդին գրպանէն խլելով իր դրամապանակը եւ գրասենեակին պատկանող իր բջիջային հեռաձայնը:

Դժբախտաբար սակայն, այս դէպքը բացառութիւն մը չէ: Անկախութեան տօնին շաբաթավերջին, Յուլիս 4, երեք անձեր կորսնցուցին իրենց կեանքը Նիւ Եորքի մէջ ոճիրներու պատճառով:

Երբ լրագրողներ քաղաքապետին մամլոյ բանբերին հարց կու տան բացատրելու այս միջադէպը, Ֆապիէն Լեւի կը հաստատէ. «Քրիսը ամէն օր ծանր կ՛աշխատի այս քաղաքին սիրոյն եւ իր իրաւունքն է, ամեն Նիւ եորքցիի նման, աշխատիլ եւ ապրիլ ապահով միջավայրի մը մէջ»: Քաղաքապետին խօսնակը նաեւ յայտարարած է թէ քաղաքապետ Ատամզ ճիգ չի խնայեր նուազեցնելու ոճիրներու եւ բռնարարքներու թիւը քաղաքին մէջ: Իբրեւ ապացոյց են ըսած է թէ անցեալ քանի մը ամիսներուն ընթացքին աւելի քան 30 հազար ապօրինի զէնքեր բռնագրաւուած են:

Ընթացիկ տարուան Յունուարէն մինչեւ Յունիս ամսուան 26-ին, ոճիրներու թիւը աճած է 37.8 առ հարիւր, անցեալ տարուան՝ նոյն ժամանակաշրջանին հետ համեմատած, մինչ բռնի կողոպուտներունը՝ 39.4 առ հարիւր:

Կեանքը Պէյրութի Վահան Թէքէեան Վարժարանէն Ներս

Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Սիլվա Սիմոնեան Հունձքին Ամավերջի Հանդէս

«Այսպէս եւ ե՛ս, ով Մեծ Սուրբ,
հաւատարծարծ կանթեղիդ
Ըզգացի թէ հոգւոյս մէջ կը ծագեր
շո՜ղը վըճիտ,
Եւ կը մեծնար, կը մեծնա՛ր, մինչեւ
կ'ըլլա՛ր Այգ մը նոր:»
Վահան Թէքէեան

Վահան Թէքէեան Միջնակարգ վարժարանը, այս տաքուկ ու մեղուաջան բոյնը, կրթական պատմութեամբ հարուստ միտքի եօթանասունհամեայ սոյն համեստ տաճարը, սիւներու վրայ կանգնած քարաշէն կառոյց մը չէր, ու չէ՛... այլ եղա՛ւ ու է՛ ուսման վառ օրրան ու հայեցի դաստիարակութեան անմար օճախ մը, որ միաժամանակ հանդիսացաւ անսասան բերդ մը յոյսի եւ հաւատքի, ուր հայ մանուկը թրծուեցաւ ու տակաւին կը թրծուի ազգային վեհ սկզբունքներով, ճշմարիտ հայրենասիրութեամբ, անհուն մարդասիրութեամբ եւ խոր աստուածսիրութեամբ:

Հովանաւորութեամբ եւ ներկայութեամբ ԹՄՄ Հիմնադիրներու Մարմինի եւ վարժարանիս Հոգաբարձութեան, ներկայութեամբ ԹՄՄ Տեղական Վարչութեան եւ ՌԱԿ Լիբանանի Շրջանային Վարչութեան ներկայացուցիչներու, շրջանաւարտ աշակերտներու ծնողներու եւ հիւրերու, Կիրակի 3 Յուլիս 2022, առաւօտեան ժամը 11:00-ին, «Յակոբ Պարսամեան» սրահէն ներս տեղի ունեցաւ Ազգային բարերար եւ գործարար՝ հպարտ Թէքէեանցի Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Սիլվա Սիմոնեան 2021-2022 տարեշրջանի հունձքի ամավերջի հանդէսն ու վկայականաց բաշխումը:

Լիբանանի, Հայաստանի ու Վարժարանիս քայլերգները յոտնկայս ունկնդրելէ ետք, բացման խօսքով հանդէս եկաւ վարժարանիս Հայերէն լեզուի ուսուցիչ Պրն. Աւետիս Տիպան, ուր անդրադարձաւ մեր վարժարանի հպարտ շրջանաւարտ, անզուգական բարերարներ՝ Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Սիլվա Սիմոնեաններուն կատարած լռելեան գործին, որոնք անշահախնդրօրէն սատար հանդիսացան մեր վարժարանին նիւթաբարոյական բոլոր կարիքներուն: Տիար Սէմ Սիմոնեան՝ Պէյրութի Վահան Թէքէեան Միջն. Վարժարանի հպարտ շրջանաւարտներէն. մեծահոգի բարերար որ կը հանդիսանայ Սիմոնեան Կրթական Հիմնադրամի հիմնադիր նախագահը, Հայաստանի մէջ հաստատուած ԹՈՒՄՕ ստեղծարար արհեստավարժական կեդրոնի հիմնադիր. որ ունի մասնաճիւղեր աշխարհի զանազան երկիրներու մէջ, ինչպէս նաեւ ՀԲԸՄ-ի Կեդրոնական Վարչական ժողովի անդամ: Ան եղաւ եւ է այն խոնարհներէն, որ իր հաւատքով, նուիրումով, ուղղամտութեամբ եւ պարտաճանաչութեամբ նեցուկը եղաւ իր սիրելի մայր վարժարանին: Ան՝ այնպիսի ոգեւորութիւն մը կ'ապրէր Վահան Թէքէեան վարժարանին իրագործուած յաջողութիւններով:

Բացման խօսքէն ետք տեղի ունեցաւ գեղարուեստական պատշաճ յայտագիր: Մանկապարտէզի փոքրիկները ելոյթ ունեցան «Հայաստան» պարով եւ «Հայեր Միացէք» երգին երաժշտական գործիքներու վրայ կատարմամբ, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ վարժարանիս երգի ուսուցիչ Պրն. Ղազար Քէօշկէրեանի: Ապա ընթացաւարտ Նախ. Զ. դասարանի սաներ խրոխտաբար պարեցին

«Եարխուշտա»-ն, պարուսոյց՝ վարժարանիս պարի ուսուցչուհի Օրդ. Փաթիլ Պալապանեանի: Որուն յաջորդեց «Տուն իմ Հայրենի» երգը, որ իր զուլալ ձայնով կատարեց աւարտական Միջն. Գ. դասարանի աշակերտուհի՝ Ալին Գէորգեան, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ Պրն. Ղազար Քէօշկէրեանի:

Կրթական խօսքը փոխանցեց մեր վարժարանի նորանշանակ ժրաջան տնօրէնուհի՝ Տիկ. Սեւանա Սեմերճեան Տարագճեան: Ան՝ ուրախութեամբ եւ հպարտութեամբ արտայայտուելով բարերար Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Սիլվա Սիմոնեան ամոլի մասին ըսաւ. - «Ուրախութիւն է եւ հպարտութիւն, որ նախկին լիբանանահայ, բարերար ու նուիրատու պատուական այս հայ ամոլը, պատի՛ւ իրենց, երկար տարիներ նիւթապէս ու բարոյապէս սատար հանդիսացան ու տակաւին ալ կը հանդիսանան այս հայաշունչ կրթօճախին, անոր կրթական ծրագիրներուն յաջող գոյատեւման եւ յարաճուն վերելքին համար, պարզ այն գիտակցութեամբ ու բարի յուշով, որ Պարոն Սէմ Սիմոնեան շրջանաւարտ եղած է այս հայաբոյր վարժարանէն ու չէ մոռցած զայն երբեք...:» Ապա ուրախութեամբ անդրադարձաւ ընթացաւարտ ուսումնական տարեշրջանի մեր վարժարանին կատարած գործունէութիւններուն եւ յաջողութիւններուն մասին հակառակ երկրին տնտեսական ճգնաժամին: Հետեւաբար, ան իր խօսքին ընդմէջէն շնորհակալութիւն յայտնեց բոլոր անոնց, որոնք նեցուկ կանգնեցան ու կը շարունակեն կանգնիլ վարժարանիս բարգաւաճման ու վերելքին:

Ազնուափայլ տնօրէնուհին ուրախութեամբ արտայայտուեցաւ 2022-2023 տարեշրջանի իրագործուելիք նոր ծրագիրներու մասին ըսելով. «Կ'ուզենք ձեր ուշադրութեան յանձնել, թէ անցնող 2 տարիներու ընթացքին, վարժարանիս հոգաբարձութեան որոշումով, հովանաւորութեամբ Լիբանանի ԹՄՄ Հիմնադիրներու Մարմնի, ինչպէս նաեւ մեր բարեսիրտ ու առատաձեռն բարերարներու անվերապահ աջակցութեամբ, կարողացանք ապահովել մեր աշակերտներուն անվճար ուսումը. զերծ պահելով զանոնք տարեկան կրթաթոշակէն: Ուստի եւ կը հաւաստիացնենք, որ ամէն ջանք ի գին կը դնենք որ յաջորդ տարին եւս նոյն պայմանները ստեղծել մեր սիրելի աշակերտներուն: Հետեւաբար այս հարցի մասին մանրամասն տեղեկութիւններ պիտի տրամադրենք հանրութեան մօտակայ օրերուն ընթացքին:»

Շար. էջ 05

Կեանքը Պէյրութի Վահան Թէքէեան Վարժարանէն Ներս

Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Սիլվա Սիմոնեան Հունձքին Ամավերջի Հանդէս

Սկիզբը էջ 04

Վարժարանիս տնօրէնուհին իր շնորհակալական խօսքերը ուղղելով ըսաւ.- « Շնորհակալական յատուկ խօսք կ'ուզեմ ուղղել Թէքէեան Մշակութային Միութեան Հիմնադիրներու Մարմինին՝ ի մասնաւորի անոր Ատենապետին՝ Տիար Յակոբ Գասարճեանին եւ անդամներուն իրենց նուիրուածութեան, մեծահոգութեան եւ նիւթաբարոյական աջակցութեան համար, որ տարիներէ ի վեր մեզի տուաւ ամէն հնարաւորութիւն՝ դաստիարակելու հայ սերունդը, եւ կերտելու ապագայի հայ մարտունակ մարդը: Երախտագիտութեան յատուկ խօսք ունինք նաեւ վարժարանիս Հոգաբարձութեան, որոնք իրենց ամէնօրեայ հոգածութեամբ ու հետաքրքրութեամբ կը հետեւին վարժարանիս գործունէութեան, բարօրութեան ու վերելքին: Խորին շնորհակալութիւն կ'ուզեմ յայտնել նաեւ վարժարանիս պաշտօնէութեան եւ ուսուցչակազմին, որոնք, ոչ միայն ուսումնական գործընթացի փայլող յաջողութիւնը եւ արդիւնաւէտութիւնը բարձրացուցին, այլ մեր աշակերտներուն առօրեան դարձուցին բովանդակալից ու բարձրորակ: Յատուկ շնորհակալութիւն նաեւ մեր սիրելի եւ գործունեայ Ծնողաց Յանձնախումբի անխոնջ տիկիններուն, որոնք անձնաւորաբար օժանդակեցին մեր բոլոր կարիքներուն, մեծ համբերութեամբ:» Ապա եզրափակելով այս բաժինը ան ըսաւ.-« Վստահ ենք, որ մեր ու ձեր սիրելի կառոյցը՝ 70 ամեայ Վահան Թէքէեան Միջնակարգ վարժարանը, որպէս ժամանակակից հայ կրթական հաստատութիւն, առաւելագոյնս պիտի բարգաւաճի ու ծաղկի գալիք ամեակներուն, փառք ու պատիւ բերելով իր հայաբոյր անունին: Վարձքը կատար բոլորին:»

Կրթական խօսքին յաջորդեց Վահան Թէքէեան վարժարանի 2021-2022 տարեշրջանի Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Սիլվա Սիմոնեան Հունձքին հպարտ քայլարշաւը ոգեւորիչ երաժշտութեան ներքոյ, ուր ընթացաւարտ ու շրջանաւարտ աշակերտներ վարդ բռնած զայն յանձնեցին իրենց ծնողներուն, առ ի գնահատանք անոնց անսակարկ եւ անձնուէր զոհողութեանց համար:

Մանկապարտէզ Ծաղիկ դասարանի աշակերտներ արտասանեցին իրենց հրաժեշտի խօսքերը անհատաբար երեք լեզուներով՝ հայերէն, անգլերէն, արաբերէն, որմէ ետք ստացան իրենց վկայականները ձեռամբ վարժարանիս Հոգաբարձութեան Ատենապետուհի՝ Տիկ. Անի Լաչինեան Մակարեանի, ինչպէս նաեւ վարժարանիս տնօրէնուհի Տիկ. Սեւանա Սեմերճեան Տարագճեանի եւ Մանկապարտիզպանուհի Տիկ. Վերա Սունկուլեան Հաննայի:

Ընթացաւարտ Նախ. Զ. դասարանի Անգլերէն լեզուով ուղերձը արտասանեց ընթացաւարտ աշակերտուհի՝ Կալիա Նորշահեան: Ան իր խօսքին ընդմէջէն վեր հանեց վարժարանիս կրթադաստիարակչական ոգին, ընկերասիրական հանգիստ մթնոլորտն ու մէկ ընտանիք հասկացողութիւնը: Իսկ Միջն. Գ. դասարանի շրջանաւարտից խօսքը Հայերէն լեզուով, արտասանեց շրջանաւարտ՝ Վալէնթինա Սրապիոնեան, ուր ըսաւ. «Այսօր, այս շատ ոգեւորիչ, առաւել յուզիչ ու խորհրդաւոր պահուն, մենք՝ վարժարանիս աւարտական ուրախ սաներս, մեծ հպարտութեամբ, հաստատ քայլերով ու բարձրաճակատ կը բարձրանանք լուսաշող տաճար դարձած 70-ամեայ Վահան Թէքէեան վարժարանի հանդիսասրահի բեմը՝ տաք զգացումներով ձեզի փոխանցելու համար մեր յարգանքի, սիրոյ եւ երախտիքի մաքուր զգացումները՝ զորս ստացանք այս յարկէն ներս:»

Նաեւ շնորհակալական խօսքերով մեծարեց վարժարանիս բոլոր բարերարները ըսելով.- «Այս վայրկեանին, գիտակցելով այս բոլորին, մեծապէս կը փափաքիմ իմ եւ դասընկերներուս անունով երախտագիտական խօսքեր փոխանցել մեր վարժարանի բոլոր ազնիւ ու մեծահոգի նուիրատուներուն, նամանաւանդ նշելով՝ Թէքէեանցի յաջողա՜կ գործարար, անզուգական բարերար Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Սիլվա Սիմոնեանին, որ

անշահախնդրօրէն սատարած են մեր վարժարանի նիւթաբարոյական ծովածաւալ կարիքներուն:»

Սրտի խօսքերէն ետք տեղի ունեցաւ վկայականաց բաշխման արարողութիւնը, ուր ընթացաւարտ նախ. Զ դասարանի վկայականները յանձնեց՝ Հոգաբարձութեան փոխ ատենապետ՝ Տիար Պերճ Արապեան, իսկ շրջանաւարտ Միջն. Գ. դասարանին՝ Հոգաբարձութեան ատենապետուհի՝ Տիկ. Անի Լաչինեան Մակարեան, մասնակցութեամբ վարժարանի տնօրէնուհիին եւ զոյգ դասարաններու - Պրն. Աւետիս Տիպանի եւ Օրդ. Սիւզան Թազեանի:

Շար. էջ 07

Լիբանանահայ Դպրոց

Մեսրոպեանի 35 Աշակերտներէն 34-ը Յաջողեցան Պրէօվէի Քննութիւններուն, 14-ը՝ Յիշատակութեամբ

Ուրախութեամբ կը հաղորդենք, որ Հայ կաթողիկէ Մեսրոպեան բարձրագոյն վարժարանի 35 աշակերտներէն 34-ը յաջողեցան 2021-2022 տարեշրջանի պրէօվէի պետական քննութիւններուն: Յաջողութեան համեմատութիւնը կազմեց 97 առ հարիւր: Մեր աշակերտներէն 14-ը յաջողեցան յիշատակութեամբ (յաջողածներուն 41 առ հարիւրը). երեքը՝ «շատ լաւ» եւ տասնմէկը՝ «լաւ»:

Յաջողած աշակերտներն են՝

Իիտ Թիֆանի (Շատ լաւ), Քէօմպէճեան Անտրու(Շատ լաւ), Սոլաքեան Գէորգ Քէվըն (Շատ լաւ)

Մարգարեան Նարեկ (Լաւ), Գասպարեան Հրայր (Լաւ), Մուղալեան Սէրլի (Լաւ), Գասէմճեան Լիւսի (Լաւ), Ուրֆալեան Ժիւլի (Լաւ), Խալիֆէ Սեզար (Լաւ), Ղազալ Անթոնի (Լաւ), Չափատարեան Յակոբ (Լաւ), Վարդանեան Ժան-Փիէռ (Լաւ), Քէշիշեան Լէա (Լաւ), Գէորգեան Նորա (Լաւ),

Աշըգեան Թիա, Աքանճեան Կալի-Ռիթա, Ալեքսանեան Գաթրինա, Աթաշեան Հրայր Հերի, Պէրպէրեան

Յարութիւն, Պէրպէրեան Ժան Տարք, Տէր Ադամեան Ճօ, Յարութիւնեան Պարգեւ, Հայրապետեան Հրակ, Ժաուհարժի Փերլա, Ժըմմօ Վիգէն, Գալայճեան Ալեքս, Քարտաշեան Ծիլա, Խաչատուրեան Ալեքս, Քոշոյեան Մարիա, Մարգարեան Գաօլինա, Մինասեան Քէվըն, Մուրատեան Գայեանէ, Ունճեան Եղիկ եւ Բաղանեան Սարգիս:

Կը շնորհաւորենք:

Տնօրէնութիւն
Հայ Կաթողիկէ Մեսրոպեան
Բարձրագոյն Վարժարանի

Յիսուն Տարի Ետք Ո՞վ Հայերէն Պիտի Խօսի, Ո՞ւր, Ինչպիսի՞ Հայերէն, Շարունակական Ո՞ր Գիծին Վրայ

ՅԱԿՈԲ ՊԱԼԵԱՆ

Վարդապետութիւնները, ինչպէս ազգերը եւ անհատները, կը մեռնին յանձնառութիւնը մերժելով:
Ալպէր Քամիւ, ֆրանսացի գրող, Ի դար

Հայաստան եւ Սփիւռք, հաւատաւոր եւ հայու ինքնութեան տէր կանգնող անհատներ եւ բջիջներ կան: Այդքա՛ն: Լեզուամտածողութեամբ եւ ազգային-քաղաքական գիտակցութեամբ, որ ազգի պատմութիւն է, գործողները խիստ փոքրաթիւ են՝ մեր ընդհանուր համրանքին բաղդատած: Սեղմ շրջանակներու եւ միաւորներու համար միայն գոյութենական խնդիր է ՀԱՅԵՐԷՆԻ ՀԱՐՑԸ: Հայերէնի պաշտպանութեան համազգային յանձնառութիւն չունինք: Փոքրամասնութիւն կազմող գիտակից բջիջները միամիտ չեն, բայց միաժամանակ կը խորհին, որ իրենց տագնապները համազգային են: Կարծէք հաշտուած ենք, որ հայ ժողովուրդը, ներսը եւ դուրսը, պիտի դադրի հայախօս եւ հայագիր ըլլալէ: Իսկ սեփական ժողովուրդի պատմութենէն բխած գիտակցութիւնը ամփոփուած-սեղմուած է քանի մը անուններու եւ կարգախօսներու մէջ:

Ազգովին մեր պատմութեան շարունակողնե՛րն ենք, ո՞ւր, ինչպէ՞ս, ո՞ր տոկոսով:

Աւելի պարզ խօսելով, ղեկավարութիւնները հայերէնը որպէս գոյութենական խնդիր չեն ընդունած իրենց օրակարգին մէջ եւ այդ յանձնառութեամբ չեն առաջնորդուած եւ չեն առաջնորդած զանգուածները: Իսկ պատմութիւնը մնացած է դրուագներու պատկերազարդ ալպոմի վիճակին մէջ: Ազգ մը միայն իր ընտրանիով (էլիդա) չի կրնար դիմադրել ժամանակի եւ քաղաքակրթութիւններու հարթող գլանին: Այդպէս է հայերէնի պարագան, նաեւ՝ գրականութեան եւ պատմութեան:

Ներսը եւ դուրսը, առայժմ տարբեր համեմատութիւններով, հայերէն խօսողներու եւ գրողներու շրջանակը կը սեղմուի: Ղեկավարութիւնները, յաջորդական տեղատուութիւններով, ասդին եւ անդին, վասն գործնապաշտութեան պատշաճելով, հայերէնը փոխարինած են եւ կը շարունակեն այդ ընել այլ լեզուներով, ի վնաս մեր ազգային նկարագրին եւ ինքնութեան, ի հեճուկս հարազատութեան: Այս պատշաճելու տեղատուութիւնը կը համարուի գործնապաշտութիւն, ղեկավարութիւնները նախանձին հետեւած են՝ մարդ սիրաշահելու եւ դիրքեր պահելու համար:

Հայերէնը, ինչպէս ոեւէ այլ ազգի լեզու, ինքնութեան եւ մշակոյթի կրող է: Ազգի հոգեխառնութիւնը եւ մտածողութիւնը լեզուի ժառանգութիւն է: Լեզուի կորուստը լայն կը բանայ այլասերման ուղին: Որքան ալ անհաճոյ թուի ըսել եւ լսել, ժողովուրդի մը լեզուն պատկանելիութեան անցագիր է: Լեզուի նահանջը ժամանակ մըն ալ կը դարմանուի թարգմանութիւններով, նահանջը փորձելով մեղմել «զգացումով հայ ըլլալ»ու խաբկանքով, ինչպէս բժշկութեան մէջ կը փորձեն homéopathie-ն, բոյսերով դարմանումները:

Էռնեստ Ռընան (1823-1992), ֆրանսացի կրօններու պատմաբան եւ իմաստասէր, յաճախ խօսած եւ գրած է ազգութիւններու եւ անոնց համակեցութեան մասին: Ըստ իրեն, «Մարդկութեան կատարելութիւնը ազգութիւններու շիջումը պիտի չըլլայ, այլ անոնց ներդաշնակութիւնը. ազգութիւնները հետզհետէ պիտի հզօրանան, տկարանալով քանդել ազգութիւն մը, կը նշանակէ քանդել ձայն մը մարդկութեան մէջ»: Իսկ ներդաշնակութեան ստեղծումը ինքնաբերաբար չի յառաջանար, ան կը պահանջէ յանձնառութիւն, որ հակառակն է կրաւորականութեան:

Այնքա՜ն ճիշդ է նախորդ դարու յանձնառու մեծ գրող Ալպէր Քամիւի միտքը. «Վարդապետութիւնները, ինչպէս ազգերը եւ անհատները, կը մեռնին յանձնառութիւնը մերժելով»:

Էռնեստ Ռընան եւ Ալպէր Քամիւ ճիշդ բաներ կ'ըսեն: Բայց հարկ է նաեւ խօսիլ ցեղապաշտութեան եւ կրօնամոլական անհանդուրժողութեան մասին, երկու պարագաներուն ալ ազգերու տարբերութիւնը եւ ինքնուրոյնութիւնը կ'անտեսուին, նախայարձակման կ'ենթարկուին: Տեղ մը քրիստոնեաները նախայարձակումներու ենթակայ են, ուրիշ տեղ՝ իսլամները, (Միանմարի իսլամ ռոհինկաները, Չինաստանի իսլամ ույղուրները, Քոնկոյի եւ Հայաստան-Արցախի քրիստոնեաները, եւայլն): Տեղի կ'ունենայ ինչ որ ըսած է Էռնեստ Ռընան, կը քանդեն ազգութիւններ, կը քանդեն ձայն մը մարդկութեան մէջ: Այս ընթացքը գոյութիւն ունեցած է Ճորճ Օրուէլի բանաձեւած միատարածք մարդու ձգտումէն առաջ, տարբերութիւնները նոյնացնելու միտումով:

Այս նոյնացման դէմ պայքարելու համար պէտք է ընդունիլ առանց ճապկումներու յանձնառութիւն, առանց որուն, Ալպէր Քամիւի նախատեսութիւնը կ'ըլլայ իրականութիւն. այսինքն ազգի գիտակից անդամը որպէս տէր յանձնառու պէտք է ըլլայ պաշտպանելու անոր ներկան եւ ապագան:

Այս մտածողները չեմ գիտեր թէ հայերը ճանչցա՞ծ են, թէ՞ ոչ: Բայց ինչպէս կ'ըսեն, որ «ձայն մը չքանդուի մարդկութեան մէջ» կամ հայութիւնը որպէս ազգ չմեռնի, պէտք է որ մենք կարենանք հաւաքաբար յանձնառու ըլլալ: Այդ յանձնառութիւնը հիմնականօրէն կը վերաբերի նաեւ մեր լեզուին, նկատի ունենալով մեր մոլորակային տարտղնումը, երբ կրաւորականութեամբ կը հաշտուինք լեզուի աղաւաղման եւ փոխարինման հետ: Զիրար լսելու համար հասարակաց ի՞նչ ունին Քամչաթքայի, Նոր Զելանտայի, Գիւմրիի, Թաւրիզի, Լոս Անճելըսի եւ Հալէպի հայերը: Զիրար լսել եւ զիրար հասկնալ, որպէսզի յանձնառութիւնը բջիջներու տօնական օրերու բաժակաճառ չըլլայ: Եւ գործել միասին՝ հեռուն եւ մօտը կամրջելով:

Հայաստան ունի Լեզուի պետական կոմիտէ, որ ունի օրէնքով նախատեսուած իրաւունքով իրաւասութիւն լեզուի հարազատութեան եւ մաքրութեան հսկելու: Բայց ազգ առաջնորդելու կոչուած ընտրանին, «էլիդա»ն, կը լռէ՛ զինք: Պետական աւագանին, մամուլը, շարքային ժողովուրդը, ծեռք ձեռքի տուած հայերէնը կ'այլասերեն: Դուրսը Լեզուի Պետական Կոմիտէ չկայ, իրենք իրենց նման առաքելութիւն տուած բարի կամեցողութիւն ունեցողներ կան, փակ շրջանակի մէջ: Բայց զիրենք լսողները բանակ չեն: «Էսթէպլիշմընթ»ը անտարբեր է, զայն բաղկացնողները ինքնագոհութեամբ կը խօսին եւ կը գրեն տեղական լեզուներով, յաճախ նաեւ քայլ մըն ալ անդին կ'երթան, կը գրեն եւ կը խօսին անգլերէն, կարծէք անգլերէնը դարձած ըլլայ հայ ժողովուրդի հասարակաց հաղորդակցական լեզուն:

Հայերէնը տէր չունի, հայերէնի պաշտպանութիւնը եւ ազգին կողմէ անոր իւրացումը ղեկավարութիւններու համար անմիջականութիւն չունի, քանի որ հաշտուած են, որ համաշխարհայնացման թոհուբոհին մէջ հայերէնի հարցը տեղ չունի: Ի՞նչ բան կ'ուզեն ղեկավարել, ո՞ր ինքնուրոյն ժողովուրդի ապագան կը ծրագրեն, ո՞ւր տանելու համար զայն:

Պահ մը խորհեցայ, որ գէթ սփիւռք(ներ)ի համար, ՆՍՕՏՏ Արամ Ա. վեհափառ կաթողիկոսին ասպարէզ կարդալու նմանող «Սփիւռքի Տարի»ն գիտակցութիւններու ցնցում պիտի յառաջացնէր եւ ՀԱՅԵՐԷՆԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ԶԱՆԳՈՒԱԾՆԵՐՈՒՆ ԿՈՂՄԷ ԱՆՈՐ ԱՆՍԵԹԵՒԵԹ ԻՒՐԱՑՄԱՆ, ՏԱՐԱԾՄԱՆ ԵՒ ԳՈՐԾԱԾՈՒԹԵԱՆ ՍԿԻԶԲ ՄԸ ՊԻՏԻ ԸԼԼԱՐ, ՊԱՅՔԱՐԻ ԿԱՌՈՅՑ ՄԸ ՊԻՏԻ ՍՏԵՂԾՈՒԷՐ, ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԵՒ ՆԻՒԹԱԿԱՆ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐՈՎ:

Առանց նման մեծ փառասիրութեան, միշտ ժողովներ կրնանք գումարել, վերսկսիլ:

Ռուս մեծ գրող Ալեքսանդր Սոլժենիցինի տագնապեցնող իրատեսական խօսքով պէտք է մտածել: Ան ըսած է. «Ժողովուրդ մը սպաննելու համար նախ պէտք է քանդել անոր արմատները»: Եթէ կորսնցնենք անցեալը եւ ներկան կամրջող լեզուն, եթէ հայ կոչուած հաւաքականութիւնները իրարու զօդող լեզուն անհետանայ, հայերէնը փոխարինուի օտար լեզուներով, հաւաքականութիւններ դեռ պիտի շարունակեն ապրիլ որպէս «ծագումով հայերու» համախմբումներ: Յետո՞յ...

Մեր որպէս ազգ, հայրենիք եւ պետութիւն ունեցողի ինքնութեամբ գոյութեան համար, անհատական եւ հաւաքական գիտակցութիւն եւ հպարտութիւն պէտք է դարձնել հայերէնախօսութիւնը եւ հայագրութիւնը: Այս վաւերական ազգային քաղաքականութիւն է, ոչ շատ, ոչ ալ բեմերու վրայ անվաղորդայն ըլլալու կոչուած էսթէպլիշմընթային ինքնասիրութեան ծեքծեքում եւ օրօր:

Կեանքը Պէյրութի Վահան Թէքէեան Վարժարանէն Ներս

Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Սիլվա Սիմոնեան Հունձքին Ամավերջի Հանդէս

Շար. էջ 05-էն

Իսկ մրցանակաբաշխութեան արարողութեան համար բեմ հրաւիրուեցաւ Հոգաբարձութեան ատենադպիր՝ Տոքթ. Յակոբ Փափազեան:
Բարերար՝ Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Սիլվա Սիմոնեաններուն սրտի խօսքը ուղղուած շրջանաւարտ աշակերտութեան փոխանցեց Տիար Աւետիս Տիպան, մէջ ընդ մէջ ընթերցելով անոր ուղղուած աշակերտական շնորհակալական խօսքերը: (բարերարին խօսքը կը ներկայացնենք առանձին բաժնով)

«Տէր եւ Տիկ. Սէմ եւ Սիլվա Սիմոնեաններուն» Հունձքի Ամավերջի Հանդէսն իր աւարտին հասաւ բեմավարի շնորհաւորանքի եւ աչքալուսանքի շէն խօսքերով, որմէ ետք ուրախութեան մթնոլորտը շարունակուեցաւ թեւածել վարժարանիս հանդիսասրահէն ներս, գովասանքի ու անկեղծ շնորհաւորական խօսքեր փոխանցելով վարժարանիս տնօրէնուհիին եւ ուսուցչակազմին:
Լուսաշող ապագայ կը մաղթենք մեր շրջանաւարտներուն:
Վարձքը կատար բոլորին:

Վահան Թէքէեան Միջնակարգ Վարժարանի Լրատուական Գրասենեակ

Տիար Սէմ Սիմոնեանի Սրտի Խօսքը

Սիրելի աւարտականներ,
Կը ներէք որ չյաջողուեցաւ անձնապէս ներկայ գտնուիլ ձեզ հետ այս հպարտ ու անմոռանալի պահուն:
Յիշողութիւնս կ՚երթայ երկար տարիներ առաջ, երբ ես ալ իմ կարգիս կը գրաւէի աթոռ մը՝ նման ձերինին, այս նոյն սրահէն ներս, անհամբեր ստանալու վկայականս: Առաջին յիշատակելի ձեռքբերումս:
Ամենանշանակելի յիշողութիւններէս մին կը մնայ՝ պարզ ու հակիրճ դասախօսութիւնները, որոնք տպաւորեցին միտքս:
Սիլվան ու ես մեծ հրճուանքով կարդացինք ձեր բոլորին ընդառաջ բարեմաղթանքներն ու սէրը մեր հանդէպ, ջերմացնելով մեր հոգին:
Մեր կարգին, կը փոխանցենք բոլորիդ անխտիր, մեր սրտագին շնորհաւորութիւնները այս նշանակալի ու անմոռաց յաղթանակին:
Վստահ ենք դուք եւս վեր կը դասէք ուսումը այն հաւատքով որ արդարացումն է ապագայի յաջողութեան: Մեր մաղթանքն է որ դուք եւս ձեր կարգին օր մը վերադառնաք ու համեստութեամբ վերապրիք շնորհաւորելով Թէքէեան վարժարանի նորանոր ապագայ հունձքերը:
Խօսքս կ՚աւարտեմ մեծն բանաստեղծ Վահան Թէքէեանի խօսքերով՝
«... Եթէ կրնաս՝ բարձրացիր,
Եւ քեզի հետ ուրիշներն՝ եթէ կրնաս՝ բարձրացո՛ւր...»

Մեր Կորուստները

Ոչ Եւս Է Մեծ Մարդասէր Եւ Բարերար Փրոֆէսոր Տոքթ. Գրիգոր Երզնկացեանը

Գրիգոր Երզնկացեան ծնած է Եթովպիոյ մէջ, Հայոց Ցեղասպանութենէն մազապուրծ եղած հայ ընտանիքի մէջ:
Փրոֆեսոր Երզնկացեան յատուկ մարդասիրական առաքելութեամբ առաջին անգամ Հայաստան այցելած է 1988-ի երկրաշարժի տարին, որմէ ետք ան, առանց բացառութեան, ամէն տարի յաճախած է Հայաստան եւ Արցախ, ի մասնաւորի՝ Շուշի, ուր իրականացուցած է վիրաբուժական եւ բարեգործական գործունէութիւն:
Վաստակաշատ փրոֆէսորը իր կեանքը նուիրած է Արեւելեան, Կեդրոնական եւ Հարաւային Ափրիկէի բժշկութեան ոլորտի զարգացման, վիրաբոյժներու ուսուցման, որակեալ մասնագէտներ պատրաստելուն եւ իր մասնագիտական փորձը անոնց փոխանցելուն:

Ան իր բազմամեայ գործունէութեան եւ վիրաբուժութեան ոլորտին մէջ մեծ աւանդ ունենալու համար արժանացած էր Իրլանտայի Վիրաբոյժներու Թագաւորական Քոլէճի բարձրագոյն պարգեւին՝ պատուաւոր անդամի կոչման:
Այս տխուր ԶԱՐԹՕՆՔ-ի ընտանիքը իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն եւ հարազատներուն, ի մասնաւորի անոր եղբայրներուն եւ քրոջ՝ ընկ.հի Ռոզէթ Ուզունեանին եւ ամուսնոյն՝ ընկ. Վարդան Ուզունեանին:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Վերածնութիւն

Յամառ կանգնած ենք մենք իրար դիմաց,
Ես ու անցեալիս ստուերն ահարկու,
Ու մօտենում ենք մէկմէկու կամաց,
Ու թշնամաբար նայում մէկմէկու:
Զարթնել է հոգիս նոր կեանքի համար,
Նա ինձ ժպտում է քարացած իմ դէմ,
Թեւերն է հոգիս պարզում տիրաբար
Ու զուարթ ճչում — ես քեզ կը յաղթեմ…

ՎԱՀԱՆ ՏԷՐԵԱՆ

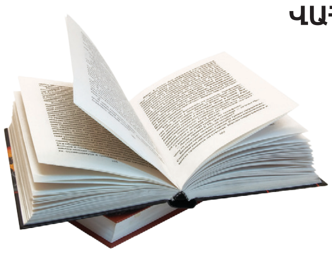

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ

16 2022 ՅՈՒԼԻՍ

Կրկ	Երկ	Երք	Չրք	Հնգ	Ուրբ	Շբթ
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

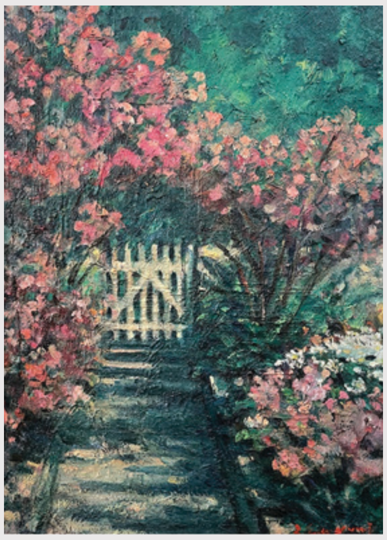

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԶԱՐԴԱՐԵԱՆ
(1918 – 1992)
«Ծաղկած բակ»

Առողջապահական

Երջանիկ Զգանք Երեք Պարզ Միջոցներով

Բժիշկ-«թերափիսթ»ները, «Էնտոքրինոլոճիսթ»ները եւ այլ մասնագէտներ գիտեն, թէ ինչպէ՞ս երջանիկ կրնանք դարձնել մեր մարմինը: Անոնք կը յանձնարարեն օգտուիլ պարզ, բայց արդիւնաւէտ միջոցներէն, օրինակ, հետեւիլ քունի կատարեալ կանոնին՝ քնանալ ժամը 22.00-ին եւ արթննալ առաւօտեան 6.00-8.00-ին: Իսկ եթէ կ՛արթննանք մինչեւ ժամը 6.00, ապա օրկանիզմը ինքնաբերաբար կը պարգեւատրէ մեզ «սերոթոնին»ի՝ երջանկութեան հորմոնի արտադրութեամբ: Այս մէկը հիանալի կը հնչէ, բայց միշտ կարելի չէ իրագործել:
Իսկ ահա հոգեբանները աւելի դիւրին միջոցներ կ՛առաջարկեն: Եթէ ատոնց մասին չմոռնանք, շուտով կը հասկնանք, որ դիւրին է երջանիկ ըլլալը:
1.Նայեցէ՛ք աստղերուն
Քալիֆորնիոյ համալսարանի խումբ մը հոգեբաններ յանգած են հետեւեալ եզրակացութեան. որքան աւելի յաճախ մարդ կը նայի աստղերուն, այնքան աւելի հանգիստ եւ երջանիկ կ՛ըլլայ: Եւ նոյնիսկ աւելի հանդուրժող կ՛ըլլայ մարդկային թերութիւններու հանդէպ:
2.Պտըտեցէ՛ք եւ հետեւեցէ՛ք բնութեան
Սթրեսէն ձերբազատուելու համար, հոգեբոյժները կը յանձնարարեն պտըտիլ նոյն տեղը, փափաքելի է՝ նոյն ժամուն (կէս ժամ), անկախ եղանակէն: Եւ, օրինակ, հինգ վայրկեան նայիլ նոյն ծառին (թուփին, գետին եւ այլն): Նախ՝ հայեցողական տրամադրութիւնը իսկապէս կը սկսի բնութեան հետեւելով, բնութիւնը դիտելով: Երկրորդ՝ նկատելով բնութեան փոփոխութիւնները (նոյնիսկ մէկ ծառի)՝ դուք ակամայ կը նկատէք, որ կեանքը թէ՛ կ՛ընթանայ, թէ՛ կը փոխուի. այդ մէկը կ՛օգնէ հաշտուելու փոփոխութիւններու եւ սեփական կեանքի հետ:
3.Արձանագրեցէ՛ք ուրախ պահերը:
Եթէ ուրախանալի բան չէք կրնար գտնել, որու համար ամէն օր կարելի է անկեղծօրէն «շնորհակալութիւն» յայտնել արարիչին, ապա շաբաթը մէկ անգամ այդ մէկը պէտք է սովորութիւն դարձնել: Այսպիսի խորհուրդ կու տայ երախտագիտութեան հոգեբանութեան հետազօտող Ռոպըրթ Էմոնս: Որքան աւելի շատ երջանիկ պահեր գտնէք ձեր սեփական կեանքին մէջ, այնքան աւելի բարձր կ՛ըլլայ գոհունակութեան եւ հանգստաւէտութեան զգացման մակարդակը:

Քոլերայի Հետեւանքով Մահուան Առաջին Պարագայ Իրաքի Մէջ

Իրաքի մէջ քոլերայի բռնկման հետեւանքով արձանագրուած է առաջին զոհը Քիրքուք հիւսիսային նահանգին մէջ: Վերջին 24 ժամուան ընթացքին երկրին մէջ արձանագրուած է հիւանդութեան 17 նոր պարագայ, տեղեկացուցած է առողջապահութեան նախարարութեան ներկայացուցիչ Սէյֆ ալ-Պատր:
«Իրաքի մէջ տարեսկիզբէն արձանագրուած պարագաներու ընդհանուր թիւը հասած է 76-ի»,- ըսած է առողջապահութեան նախարարութեան ներկայացուցիչը:
Առաջին անգամ հիւանդութեան բռնկման մասին պաշտօնապէս յայտարարուած է Յունիս ամսուան սկիզբը եւ Քիրքուքին բաժին ինկած է այդ պահուն հաստատուած 13 պարագաներէն մէկը:
Վարակման միւս պարագաները արձանագրուած են ինքնավար Քիւրտիստանի մէջ, դրացի Սուլէյմանիա նահանգին մէջ:
Ալ-Պատրի խօսքով՝ քոլերայի վերջին մեծ բռնկումը երկրին մէջ տեղի ունեցած էր 2015 թուականին եւ վնասուած էին Պաղտատը եւ Պապիլ կեդրոնական նահանգները:
Քոլերան ի յայտ կու գայ մանրէէն, որ սովորաբար կը փոխանցուի վատ «սանիթարական» պայմաններու պատճառով: Մարդիկ կը վարակուին, երբ կ՛ուտեն կամ կը խմեն այդ մանրէն ընդգրկող ուտելիք եւ ջուր: Հիւանդութիւնը կը բուժուի «հակապայոթիք»ներով եւ «հայտրէյշըն»ով: Հակառակ պարագային, եթէ օգնութիւն չներկայացուի, մարդ կրնայ մահանալ քանի մը ժամուան ընթացքին:
Առողջապահութեան համաշխարհային կազմակերպութեան տուեալներով՝ աշխարհի մէջ ամէն տարի կ՛արձանագրուի քոլերայով հիւանդանալու 1,3-4 միլիոն պարագայ, որ կը յանգեցնէ 21 000-143 000 մարդու մահուան, գրած է Medical Xpress-ը:

Afhil.com

75th Anniversary
Tekeyan Cultural Association

Հովանաւորութեամբ՝
Հայաստանի Հանրապետութեան Դեսպանատան Մշակութային բաժնի
Կազմակերպութեամբ՝
ԹՄՄ Լիբանանի Տեղական Վարչութեան
Under the patronage of The Cultural Department of the Embassy of Armenia
TCA District Committee of Lebanon
Կը ներկայացնէ՝ / Presents

The Youth Band
(Annual Concert)

Երաժշտական Ղեկավար՝ Վիգէն Չալեան / Music Director: Vicken Chalian
Տեղի կ՛ունենայ, 31 Յուլիս 2022, ժամ՝ 20:00, Յովհաննէս Պօղոսեան սրահ, Պուրճ Համմուտ
July 31 2022, at 8:00 p.m., at Hovannes Boghossian Theater, Bourj Hammoud

Հայկական Թասերու Ուսումնասիրութեան Համար

Սիրելի ընթերցող,
Լծուած եմ **բաղնիքի հայկական թասերը** ուսումնասիրելու աշխատանքին: Առաջին յօդուած մը լոյս ընծայած ըլլալով *Հայկազեան Հայագիտական Հանդէս*ի 2022/1 հատորին մէջ, ներկայիս կը ջանամ նիւթեր հաւաքել բաղնիքի հայկական **կաւի թասերու** մասին (կից նկարը): Եթէ ունիք, կամ գիտէք թէ ծանօթ մը ունի, կամ տեսած էք նման կաւի թաս մը, պիտի խնդրեմ որ հաղորդակցիք հետս, որպէսզի ունենամ թասին չափագրութիւնները (կշիռք, բարձրութիւն, մետաղի հաստութիւն, տրամագիծերու չափ), մետաղի տեսակ, զարդեր եւ արձանագրութիւն (եթէ կան): Ուշագրաւ պիտի ըլլար գիտնալ նաեւ թասին պատկանելիութիւնը եւ պատմութիւնը՝ թէ ինչպէ՛ս եւ ե՛րբ դարձած է ան ձեր սեփականութիւնը:
Այս ուսումնասիրութիւնը նպատակ կը հետապնդէ հայ պղնձարուեստի սպիտակ էջերէն մէկը փաստագրել եւ համապատասխան նիւթերով ամրագրել իբրեւ հայկական պղնձարուեստի իւրօրինակ դրսեւորում: Շնորհակալ պիտի մնամ եթէ հաղորդակցիք հետս: Հեռաձայնիս թիւն է 00916 (3)712058: Իսկ ելեկտրոնային հասցէս է.- adakessian@haigazian.edu.lb , նամակատան հասցէս՝ Antranik Dakessian, Haigazian University, P.O. Box 11-1748, Riad El Solh 1107 2090, Beirut Lebanon:

Յարգանօք՝
Անդրանիկ Տագէսեան